

DJEMBE

**QUADERN DE TREBALL
CICLE SUPERIOR
SENEGAL**

LA CANÇÓ COM A NEXE

INTERCULTURAL A L'AULA

QUADERN DE TREBALL

CICLE SUPERIOR

SENEGAL

MONTSERRAT GRAU I SANCHIS

YERO : En Yero és un company nou de la classe. Ens ha sorprès una mica la seva arribada, ha arribat tard, quan la classe ja havia començat. La professora ens l' ha presentat. Ens ha explicat que en Yero és del Senegal.

Ens ha sorprès que la professora es dirigís a en Yero en francès i que ell no solament l'entenia sinó que també li contestava en francès. La veritat és que ens hem quedat ben sorpresos que un noi de color procedent d'un país africà que se'ns fa molt llunyà, i que imaginem ple de cabanes, d'animal exòtics i poques comoditats, sigui capaç d'entendre's en francès, una llengua que per nosaltres és totalment desconeguda, malgrat que França la tenim al costat nostre.

No cal dir que una pluja de preguntes han sorgit com una tempesta d'estiu, però la professora ens ha calmat i ens ha promès que aprendríem forces coses del país d'en Yero, ell mateix ens les explicarà i nosaltres farem un petit treball de recerca que doni respostes a totes les nostres preguntes. Cercareu informació a :

- Biblioteques.
- Internet.
- Entrevistes a persones del Senegal
- Botigues de música.
- GRAM .

Perquè en Yero se sentís una mica confortat, perquè la veritat és que davant de tantes preguntes a les quals no ens podia respondre perquè ell no entenia res, li hem cantat la cançó Ayo Néne , que és una cançó de bressol senegalesa. En Yero s'ha quedat gratament sorprès de sentir una cançó del seu país i en la seva llengua.

AYO NENE

A - yo né - né, né, né - né tu - ti Bin-del ma - ko
 ku - ma bin dal

té - ré Ma - yo bou - ko "Sa - loun" "Saloun" na - ré nek - la
 yo bul ma ko " " " " nai - ri nég la

nié - tèt ba - di wan' wa wan/wa wa - ni bur - la Bur - ba bu - ri "Sa - loun".
 " " " " " va " va - ñi " " bur - ba " " " "

Ai! Nenet (bis)

Nenet, nen petit.

Qui em vol fer un fetitxe?

Emportar-me'l a Saloum;

Saloum són dos habitacions;

la tercera és la cuina:

la cuina és la d'un rei, d'un rei de Saloum..

(Saloum és una regió del Senegal)

3.- SITUACIÓ

Busca El Senegal en el mapa d'Àfrica i pinta'l de verd.

Posa el nom als països del seu voltant.

Marca amb una línia el camí que s'ha de seguir des del Senegal per arribar a Catalunya.

En Yero avui ha vingut disposat a ajudar-nos en la nostra recerca i ha portat un àlbum de fotografies. Una a una ens les ha anat explicant:

Aquest és el meu poblat

Yero.- Veient les fotografies me'n recordo d'una cançó molt bonica que diu així:

E te - ro - le lai lai lai te - ro -
le te - ro - lim be ki la ka li lam bu

“Poc importa on ens trobem, si els nostres amics ens criden, nosaltres hi anirem”

Yero.- Aquestes persones ens van venir a visitar al poble, eren molt amables i ens van fer un munt de fotografies, per això tinc aquest àlbum doncs a casa no teníem càmera de fotografiar.

Yero.- Aquesta és la meva mare i la Miriam, la que ens feia fotografies. Aquí la Miriam porta a una de les meves germanetes a l'esquena, li va fer gràcia fer-ho com ho fa la mare.

Yero.- La mare amb les bessones:

Yero.- El pare:

Yero.- Com podeu veure la mare sempre es vesteix amb els vestits típics, amb forces colors, en canvi el pare vesteix igual que aquí.

Yero.- Aquest sóc jo anant a treballar. Aquesta espècie de carruatge és el que més utilitzem per traslladar-nos. Allí al Senegal, sobretot al petits pobles, tots hem de treballar. A les grans ciutats canvia la cosa.

Yero:- Us cantaré la cançó que cantàvem mentre treballàvem.

Musical score for a song in 2/4 time, featuring lyrics in Catalan. The score consists of four staves of music with lyrics written below the notes. The lyrics are: "Mi ni ua uaua mi ni ua ua e kokori ko Mi ni ua uaua mi ni ua ua e kokori ko a ia sa na a ia sa na e kokori ko a ia ba ra a ia ba ra ka kokori ko mi ni ua ua mi ni ua ua ua e kokori ko mi ni".

Diu la cançó: El treball és el naixement de la noblesa.

Aquesta cançó es canta: una persona la canta fent solo. El grup repeteix acompanyant amb cop de mans, un per cada temps. Es va alternant solo i grup unes sis vegades.

Yero.- Jo treballava ajudant al pare a recollir sal que després veníem. És una feina que fem majoritàriament homes i nens perquè a les dones embarassades no els convé està en contacte amb la sal.

Teníem unes barques de forma allargada i pintades de colors vius.

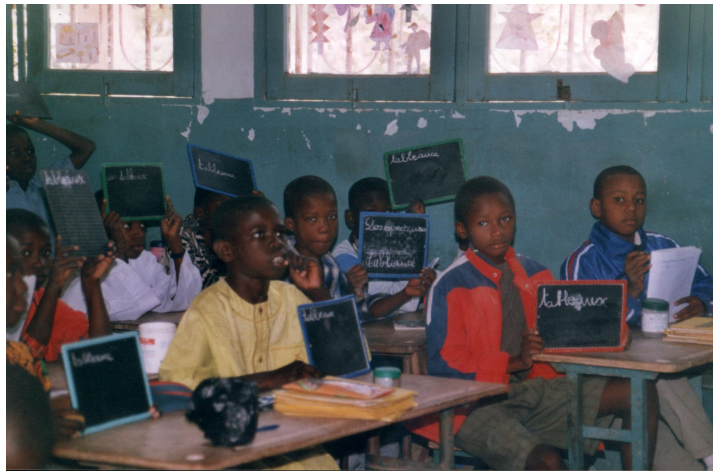

Yero.- Al Senegal hi ha molts animals però sobretot moltes aus, s'aturen en el seu camí migratori.

Yero.- Aquest era la meva escola.

Yero:- A les ciutats hi ha escoles més boniques on s'hi va amb uniforme.

Yero.- Però també hi ha nens molt pobres que no tenen família, no van a escola i han de treballar i donar tot el que guanyen a la persona que representa que se'n fa càrrec.

Yero.- Aquesta és la meva germana gran que està al Senegal. Aquesta foto li van fer el dia que es va casar. A les nenes al meu país les casen als 8 anys, a partir dels 9 ja poden anar a viure a casa del seu marit. Les famílies són les que decideixen amb qui es casaran els nuvis.

7.- RELIGIÓ:

Cerqueu informació sobre quines religions hi ha al Senegal.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.- ÈTNIES I LLENGÜES:

Cerqueu informació de quantes ètnies i llengües hi ha a Senegal.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9.-COLONITZACIÓ:

Senegal és un país que havia estat colonitzat.

9.1.- Què vol dir està colonitzar?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9.2.- Per quin país?

.....

.....

INSTRUMENTS MUSICALS

Kirin

Dourou

Djembe

Balafon

Kora

Sabar

Djabara

10.- Amb materials de rebuig confeccioneu instruments que s'assemblin als instruments senegalesos.

11.- AUDICIÓ MUSICAL

11.1.- Esbrina quin tipus de música està de moda actualment al Senegal.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

11.2.- Escolta música actual del Senegal. Els companys i companyes senegalesos us portaran la música per fer l'audició.

11.3.- Reconeixes alguns dels instruments que has vist en el treball? En cas afirmatiu digues quins

.....
.....
.....
.....

11.4.- A l'audició també hauràs sentit altres instruments. Digues quins reconeixes.

.....
.....
.....
.....

11.5.- Quina diferència primordial trobes en la música africana i la nostra?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

11.6.- Creus que el ritme és un element important en les cançons africanes?

.....
.....

11.7.- Improvisa ritmes tot imitant els que has sentit a l'audició.

12.- Quin són els motius principals perquè els senegalesos emigrin del seu país?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Yero.- Us cantaré una cançó molt graciosa que parla de les desgràcies que porta la guerra.

SÉNE DOUGA

E iu ga a iu ga e iu ga iu ga

na o ro que lé ke le jo i a keo ra pi nya

ka ke gim e fu la a gim bé ka ke na ra e

fu le na ré ka ke io ro ko e ka pem pé

Escolta els voltors cantant les desgràcies de la guerra.

He fet la guerra i he perdut totes les coses.

He perdut les meves dents, els meus vestits, les meves sabates, el meu timbal.....

Yero.- Ara us ensenyaré una cançó senegalesa en llengua mandinga però que està acompanyada amb ritmes barrejats d'altres cultures. Us posaré el CD WORLD PLAYGROUN 1

FATOU YO

Fa - tou yo si dia-dia- la - no Fa - tou

yo si dia - dia- la - no Fa - tou faye faye faye -

tou Fa - tou Kle- ma oun - dio Fa - tou - yo si dia - dia - la -

no Fa - tou you si dia-dia- la - no

Fa - tou yo si dia-dia- la no Fa - tou

yo si dia-dia- la - no Fa - tou yo si

dia-dia- la - no Fa - tou faye faye Fa - tou Fa - tou Kle- ma oun -

dio Fa - tou you si dia-dia- la - no Bou - to

- -

mbe- le Bou - tou mbe- le Bou-tou mbe - le Bou-tou mbe- le Bou -
 tou mbe- le Bou-tou mbe - le Bou-tou mbe- le Bou - tou mbe- le
 Bou-tou mbe - le o ma- mi se - ra O ma- mi casse Bou-tou mbe -
 le O ma- mi se - ra O ma- mi casse Bou-tou mbe - le
 Gi a cana can- fa bou- lo - di Fo- yer zo- ro - la so - dia - ye
 So- dia so - dia ina Garbia Co- co i - na - ko so yan- go Co- co i - na
 ko Soy-an- go Fa - tou you di dia- dia- la - no
 Fa - tou yo si dia- dia- la no Fa - tou

Yero.- La cançó parla de la Fatuo, una nena mandinga i diu així:

Jo sóc la Fatou, la bonica Fatuo

Oh Fatuo!

Com tots els nens del món

estic contenta de tenir

aquest bonic nom.

Jo sóc feliç i creixeré,

creixeré com totes les coses,

com els petits elefants

i les petites girafes

que jo sempre estimaré.

Els cantaran amb mi i amb tu,

canten amb mi.

13.- TREBALL FINAL:

Com a cloenda d'aquest treball fareu: Un mural un hi hagi:

13.1.- Planisferi on es vegi la situació d'Àfrica.

13.2.- Mapa d'Àfrica on es localitzi bé el Senegal .

13.3.- Amb frases curtes i ben visibles poseu informació de: les religions, ètnies, costums, instruments musicals.... del Senegal .

13.4.- Conferència sobre el tema (la podeu preparar per grups, escollint cada grup una part)

13.5.- Interpretació de les cançons apreses.

13.7.- Audició de música del Senegal.

13.8.- Festa : Es pot preparar una festa africana, on hi hagi música , cançons i menjar (A la pàgina 31 hi trobareu receptes).

Es pot preparar una audició musical , un visionat de vídeos on hi hagi música, dansa, ritme. Per fer la festa us poden ajudar las mares i germanes dels companys i companyes senegalesos, són gent molt participativa i els agrada col·laborar.

14.- RECEPTES:

CHACRI

50 grm de sèmola de blat de gra gruixut.

4 iogurts naturals.

2 cullerades soperes de coco ratllat.

¼ de litre de llet.

Crema de llet.

100 grm. De panses.

100 grm de sucre.

Vainilla.

Nou moscada.

Coure la sèmola en aigua, colar i deixar refredar. Barrejar en un bol els iogurts, una mica de crema de llet, la llet, es sucre, la vainilla, un xic de nou moscada i per últim afegir la sèmola ja freda remenant-t'ho tot.

Afegir les panses que hauran estat en remull i el coco ratllat.

Ha de quedar solt i cremós.

COPA DE PAPAIA I PINYA FRESCA

½ Papaia gran

1 pinya.

1 llimona.

Sucre.

Treure la pell a la papaia i netejar-la de pepites. Tallar-la a daus.

Pelar i netejar la pinya. Tallar-la a daus.

Posar els daus de papaia i pinya en una enciamera i ruixar-les amb el suc de la llimona. Empolvorar per sobre sucre a voluntat.

Barrejar-ho molt bé. Tapar i deixar macerar a la nevera una hora.

Servir ben fred dins de copes.

AGRAÏMENTS

A la Miriam Garell per la cessió de les fotografies.

A la Minata per les receptes.

Les imatges dels instruments estan extretes d'internet, excepte el djembe.

INDEX

	Pàgina
YERO.....	3
CANÇÓ AYO NENE	4
GUIÓ PEL TREBALL DE RECERCA	5
SITUACIÓ	6
GEOGRAFIA	7
CANÇÓ E TEROLE	8
CANÇÓ MINIUAUA	9
CULTURA I COSTUMS	18
RELIGIÓ	20
ÈTNIES I LLENGÜES.....	21
COLONITZACIÓ	21
INSTRUMENTS MUSICALS	22
AUCICIÓ MUSICAL	25
CANÇÓ SÉNE DOUGA	26
CANÇÓ FATOU YO	27
TREBALL FINAL	31
RECEPTES	32
AGRAÏMENTS	33